

Az ügyészi szervezet és az ügyészség fő feladatai

1. Az ügyészség független, csak a törvényeknek alárendelt önálló alkotmányos szervezet [2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) 3. § (1) bekezdés].

Az ügyészi szervezetet az Országgyűlés által 9 évre választott, – ezért közjogilag a Parlamentnek felelős – legfőbb ügyész vezeti és irányítja, aki működéséről évente köteles beszámolni (Magyarország Alaptörvénye 29. cikk (4)-(5) bekezdés].

Az ügyészi szervezet tagozódásáról Ütv. rendelkezik, 8. §-ának (1) bekezdése szerint Magyarország ügyészi szervei a következők:

- a) a Legfőbb Ügyészség,
- b) a fellebbviteli főügyészségek,
- c) a főügyészségek,
- d) a járási ügyészségek.

Az Ütv. rendelkezik arról is, hogy az ügyészségi nyomozás, továbbá indokolt esetben más ügyészségi feladatok ellátására önálló főügyészség, illetve járási szintű ügyészség létesíthető [Ütv. 8. § (2) bekezdés].

A Legfőbb Ügyészség irányítása alá – az öt fellebbviteli főügyészség mellett – 21 (a fővárosi és 19 megyei, valamint a központi nyomozó) főügyészség tartozik. A főügyészségek szervezete – a Központi Nyomozó Főügyészség kivételével – alapvetően a büntetőjogi, illetőleg a közérdekvédelmi tevékenység alapján tagozódik. Szervezetük ennek megfelelően a nyomozások felügyeletét, illetőleg büntetőbírói szakterületet ellátó büntetőjogi osztályból, illetve csoportból, valamint magánjogi és közigazgatási jogi osztályból, illetve csoportból áll.

Az Alaptörvény és az Ütv. hatálybalépésével a katonai ügyészi szervezet az ügyészségbe integrálódott, 2012. január 1-jétől a Katonai Főügyészség ügyészségi alkalmazottai a Legfőbb Ügyészségen, a Katonai Fellebbviteli Ügyészségé a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségen, míg a területi katonai ügyészségekre beosztott ügyészségi alkalmazottak a Központi Nyomozó Főügyészség regionális osztályain teljesítenek ügyészségi szolgálatot.

Ezzel megnőtt a Központi Nyomozó főügyészség jelentősége, mivel az új évtől a korrupciós bűncselekmények mellett a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmények nyomozása és vádképviselése is a hatáskörükbe került.

Az ügyészi szervezethez tartozik – de nem ügyészi szerv – az ügyészség tudományos és kutató intézménye, az Országos Kriminológiai Intézet, amely a bűnözés kutatása, a kriminológia, a kriminalisztika és a büntetőjogtudományok elméletének és gyakorlatának fejlesztése céljából működik [Ütv. 10. § (1) bekezdés].

2. A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntetőigényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

A legfőbb ügyész és az ügyészség törvényben meghatározottak szerint

- a) jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;
- b) képviseli a közvédat a bírósági eljárásban;
- c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;
- d) törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol [Alaptörvény 29. cikk (1)-(2) bekezdés].

Az ügyészség

- a) a büntetőeljárásról szóló törvényben (a továbbiakban: büntetőeljárás törvény) meghatározott ügyekben nyomoz (ügyészségi nyomozás);
- b) felügyel arra, hogy a nyomozó hatóság az önállóan végzett nyomozást a törvény rendelkezéseit megtartva végezze (nyomozás feletti felügyelet);
- c) törvényben meghatározott egyéb jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;
- d) közvéadlóként gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogkörét; a bírósági eljárásban képviseli a vádat, továbbá gyakorolja a büntetőeljárás törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat;
- e) törvényességi felügyeletet lát el a büntetések, a mellékbüntetések, az intézkedések, a személyi szabadságot elvonó és azt korlátozó eljárási kényszerintézkedések, az utógondozás, valamint a bűnügyi, a szabálysértési és a körözési nyilvántartás végrehajtásáról szóló jogszabályi rendelkezések megtartása felett, továbbá közreműködik a büntetés-végrehajtási bíró eljárásában;
- f) közreműködik abban, hogy a bírósági eljárásban a törvényeket helyesen alkalmazzák (az ügyész részvétele a bíróságok polgári, munkaügyi, közigazgatási és gazdasági jogi peres és nemperes eljárásaiban);
- g) elősegíti, hogy a hatósági jogkört gyakorló, illetve bíróságon kívüli jogvitát intéző szervek a jogszabályok rendelkezéseit megtartsák;
- h) kiemelt figyelmet fordít a kiskorúak által és sérelmükre elkövetett bűncselekmények üldözésére, a fiatalkorúak ellen indult szabálysértési és büntetőeljárás különös szabályainak betartására; törvényben meghatározott esetekben közreműködik a kiskorúak jogainak érvényre juttatásában és eljárást kezdeményez a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtétele érdekében;
- i) ellátja a nemzetközi szerződésekből, különösen a jogsegély kérésével és nyújtásával összefüggésben rá háruló feladatokat;
- j) teljesíti Magyarországnak az Eurojustban való részvételével kapcsolatos feladatokat;
- k) ellátja a tevékenysége körében okozott jogsértések és károk megtérítése miatt indított perekben való képviselést [Ütv. 2. § (1) bekezdés].

Az ügyészség a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket. A jogszabályok megsértése esetén – törvényben meghatározott esetekben és módon – fellép a törvényesség érdekében. Ha törvény másként nem rendelkezik, fellépésre akkor köteles, ha a törvénytértés megszüntetésére hivatott szerv az Alaptörvényben, valamint törvényben és más jogszabályban vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott kötelezettsége ellenére a szükséges intézkedést nem teszi meg, vagy ha a törvénytértésből eredő jogsérelem elhárítása érdekében azonnali ügyészi intézkedésre van szükség [Ütv. 1. § (2) bekezdés].

Az ügyészségnek az Ütv.-ben nem szabályozott, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként gyakorolt büntetőjogon kívüli közérdekű feladat- és hatásköreiről külön törvények rendelkeznek. Az ügyész ezeket a hatásköreit a törvénytértés kiküszöbölése érdekében elsősorban bírósági peres és nemperes eljárások megindításával (perindítási jog), valamint hatósági eljárások kezdeményezésével és jogorvoslat előterjesztésével gyakorolja [Ütv. 26. § (1) bekezdés].

THE ORGANIZATION AND MAIN RESPONSIBILITIES OF THE HUNGARIAN PROSECUTION SERVICE

1. The prosecution service is an independent and separate constitutional organization only subordinated to the laws [Section 3, Paragraph (1) of Act CLXIII of 2011 on the Prosecution Service (hereinafter referred to as “APS”)].

The prosecution service shall be headed and directed by the Prosecutor General, who being elected by the Parliament for a term of nine years shall be accountable to the Parliament in terms of public law and shall present an annual report on his or her activities to the Parliament [Article 29, Paragraphs (4)-(5) of the Fundamental Law of Hungary].

The structure of the prosecution service is regulated by APS, and pursuant to Section 8, Paragraph (1) of this Act, the prosecution service in Hungary shall comprise the following organs:

- a) the Office of the Prosecutor General,
- b) the chief prosecution offices of appeal,
- c) the chief prosecution offices,
- d) the district prosecution offices.

APS also stipulates that for the investigation led by the prosecution service, or should the circumstances of the case so require, a separate chief prosecution office or district prosecution office may be established entrusted with further responsibilities of the prosecution service (Section 8, Paragraph (2) of APS).

In addition to the five chief prosecution offices of appeal, twenty-one chief prosecution offices (including the Metropolitan Chief Prosecution Office, nineteen chief prosecution offices, as well as the Central Chief Prosecution Office of Investigation) are directed by the Office of the Prosecutor General. Except for the Central Chief Prosecution Office of Investigation, the organization of the chief prosecution offices is fundamentally structured on whether the scope of the given division encompasses cases of criminal or administrative law (protection of public interest). Accordingly, their organization consists of a criminal division and unit responsible for the supervision of investigations and criminal court proceedings, as well as of a civil law and administrative law division or unit.

The entry into force of the Fundamental Law of Hungary and that of APS has resulted in the integration of the military prosecution service into the prosecution service, and from January 1st, 2012 staff members of the Military Chief Prosecution Office shall serve at the Office of the Prosecutor General, those of the Military Chief Prosecution Offices of Appeal at the Metropolitan Chief Prosecution Offices of Appeal, whereas staff members of the territorial military prosecution offices at the regional departments of the Central Chief Prosecution Office of Investigation.

As a result, the importance of the Central Chief Prosecution Office of Investigation has increased, since in addition to cases of corruption crimes, it shall also investigate and represent the accusation in cases of criminal offences subject to military criminal procedure from the beginning of this year.

Although belonging to the organisation of the prosecution service, but not serving as an organ of it, the National Institute of Criminology (OKRI) shall operate as an academic and research institute of the prosecution service with the purpose of researching criminality, criminology, criminalistics, and developing the theory and practices of criminal sciences (Section 10, Paragraph (1) of APS).

2. As a participant in criminal justice, the Prosecutor General and the prosecution service shall enforce the state's claim to punish crimes. Within its scope of activities the prosecution service shall prosecute crimes and other unlawful acts or omissions, and it shall also assist the prevention of unlawful acts.

Pursuant to statutory regulations, the Prosecutor General and the prosecution service shall:

- a) exercise certain rights in connection with investigations;
- b) represent public accusations in court proceedings;
- c) supervise the legality of the execution of punishments;
- d) exercise other functions and competences defined by law (Article 29, Paragraphs (1)-(2) of the Fundamental Law of Hungary).

The prosecution service:

a) shall investigate criminal offences determined by the Code on Criminal Procedure (the investigation of criminal offences falling within the competence of the prosecution service);

b) shall supervise that investigating authorities conducting investigations independently from other authorities proceed in accordance with the relevant legal provisions (hereinafter referred to as supervision of investigations);

c) shall exercise other rights specified by law in connection with investigations;

d) shall exercise the public power of accusation, represent the prosecution in court proceedings, and exercise the right of appeal entrusted to the public prosecution service by the Code on Criminal Procedure;

e) shall exercise legal supervision of the observance of the legal regulations concerning the execution of principal and supplementary punishments, corrective measures, coercive measures depriving or restricting the defendant's freedom, probation follow-up programs, the criminal, misdemeanour and warrant records, and it shall also contribute to court proceedings related to the execution of criminal punishments (supervision of the legality of the execution of punishments);

f) shall contribute to the proper application of law in court proceedings (the participation of the public prosecutor in judicial or extrajudicial proceedings, in civil law, labour law, administrative law and commercial law matters);

g) shall facilitate that authorities entrusted with special competences and organs settling disputes out of court observe the provisions of statutes;

h) shall take special care of prosecuting criminal offences committed by or against minors, of having the special regulations of misdemeanour and criminal procedures initiated against youth offenders observed, and in cases specified by law, it shall contribute to the protection of minors' rights and shall initiate proceedings so that necessary child protection measures are taken;

i) shall perform duties entrusted to the prosecution service resulting from international agreements and treaties, particularly from those that concern requests for international legal assistance or the fulfilment of them;

j) shall perform the duties resulting from the membership of Hungary in Eurojust;

k) shall provide representation in lawsuits for damages and violations of law caused within the scope of activities of the prosecution service (Section 2, Paragraph (1) of APS).

While protecting the public interest, the prosecution service shall contribute to safeguarding that provisions of law are generally observed. If provisions of law are infringed, the prosecution service shall take measures for the protection of legality in cases and in ways defined by law. Unless otherwise provided for by law, the prosecution service shall be obliged to take measures if, despite its duties defined by the Fundamental Law, statutes, other legal rules or regulations set forth by an act of public law, the authority designated for ceasing the infringement of law does not take

necessary measures, or if immediate measures to be taken by the prosecutor are required for the prevention of the grievance resulting from the violation of laws (Section 1 Paragraph (2) of APS).

Special duties and competences of public interest, beyond the scope of criminal law, exercised by the prosecution service as a participant of criminal justice, which are not regulated by APS, shall be specified by particular laws. For the prevention of the infringement of the laws, such competences shall be exercised by the prosecutor primarily by introducing judicial and extrajudicial procedures (the right to sue an action) and by the initiation of administrative procedures as well as by the submission of legal remedies (Section 26, Paragraph (1) of APS).